

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobkyně: **A. B.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2020, č. j. OAM-755/ZA-ZA12-P16-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobkyně podala u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobkyni neuděluje.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

- 2. Žalobkyně namítla porušení § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), neboť žalovaný nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, § 3 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné

pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, v souvislosti s § 12, 14 a 14a zákona o azylu. Žalobkyně dále namítla porušení § 50 odst. 2, odst. 3 a odst. 4 správního řádu (žalovaný nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, nepřihlížel pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo), § 52 správního řádu (žalovaný neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci) a § 68 odst. 3 správního řádu (správní orgán v odůvodnění rozhodnutí neuvedl dostatečně, jakými úvahami byl veden při hodnocení podkladů a výkladu ustanovení zákona o azylu).

3. Žalobkyně vypověděla, že byla přítomna v místě, kde se konala demonstrace, a z toho důvodu byla zatčena a 10 dní držena na policejní stanici. Následně byla několikrát obeslána s předvoláním k výslechu na policii, kam se dostavila a musela poskytnout své osobní údaje, včetně společenských kontaktů apod. Dále zmínila výbuch vojenské základny, při němž byl zničen její dům. Žalobkyně se proto obává dalších problémů s policií v souvislosti s jejím zatčením za (byť neúmyslnou) účast na demonstraci, a tedy pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu pro přisuzovaný politický názor, případně vzniku vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) téhož zákona.
4. Podle žalobkyně nelze souhlasit s názorem žalovaného, že desetidenní svévolné zbavení osobní svobody na policejní stanici pro domnělou účast na demonstraci „*není nic, co by se vymykalo legitimní činnosti státních orgánů a bezpečnostních složek při řešení nepovolených demonstrací*“. Žalobkyně v této souvislosti namítla, že žalovaný má nebezpečný názor na svobodu projevu a svobodu shromažďování a na možnost státu do těchto svobod zasahovat. Na svévolném zadržování demonstrantů a jejich následném vyslýchání ohledně osobních záležitostí není zhora nic legitimního, ať už byla demonstrace povolena nebo ne. Takový postup má pravděpodobně za účel odradit dotyčného od dalšího projevovalí politického názoru či získat informace o politické opozici režimu. Jedná se tak o závažný zásah do svobody projevu a svobody shromažďování, stejně jako do práva na důstojnost a osobní svobodu.
5. Žalobkyně tedy trvá na tom, že byla podrobena pronásledování pro přisuzovaný politický názor. V této souvislosti odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu zabývající se důkazním standardem ve věcech mezinárodní ochrany. Zároveň zdůraznila, že není povinností žadatele o mezinárodní ochranu, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Žalobkyně namítla, že žalovaný sice v jejím případě poukazoval na rozpory s výpovědí její kamarádky, paní Z. S. Mezi podklady pro vydání rozhodnutí však nezařadil protokol o výpovědi paní S., úvahy žalovaného vyplývající z porovnání obou výpovědí tak jsou nepřezkoumatelné.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

6. Žalovaný trvá na správnosti vydaného rozhodnutí. Žalobkyně se v květnu 2019 zúčastnila v Astaně jedné demonstrace proti přistěhovalectví Číňanů a stavbě různých podniků. Na demonstraci ale nevystupovala s žádným projevem či aktivitou, vlastně se pouze nacházela poblíž místa jejího konání. Žalobkyně tak neuplatňovala svá politická práva a svobody. K zadržení žalobkyně došlo omylem při zásahu proti skutečným účastníkům demonstrace. Z jejího popisu události nevyplynulo nic, co by se vymykalo legitimní činnosti státních orgánů a bezpečnostních složek v případě nepovolených demonstrací. Žalobkyně neuvedla, že by ji během zadržení na policejní stanici policisté

fyzicky napadali nebo že by čelila jinému negativnímu jednání z jejich strany. Žalobkyně nebyla z ničeho obviněna, nebyla ani vyslýchána, po deseti dnech byla propuštěna a uvedené zatčení pro ni nemělo žádné další negativní důsledky. Rovněž během údajných následných návštěv žalobkyně na policejní stanici nedošlo ze strany policistů k závažnému porušení jejích práv, ani k psychickému nátlaku anebo k jednání, které by dosáhlo intenzity pronásledování. Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že kamarádka žalobkyně, paní Z. S., se kterou se měla zúčastnit předmětné demonstrace a být zadržena, se o počtu zadržených osob ve společné cele a o následných událostech vyjadřovala zcela odlišně než žalobkyně. Žalobkyně zároveň za důvod odchodu z vlasti označila fakt, že neměla práci ani peníze a na internetu si zamilovala Prahu. Uvedené skutečnosti dle žalovaného zpochybňují věrohodnost tvrzení žalobkyně o jejích problémech v Kazachstánu.

IV. Ústní jednání

7. K jednání nařízenému na 29. 9. 2021 se žalobkyně nedostavila, ačkoliv jí předvolání k jednání bylo řádně doručeno; soud tedy jednal v její nepřítomnosti. Pověřená pracovnice žalovaného odkázala na obsah žalobou napadeného rozhodnutí a na vyjádření k žalobě. Soud následně vyhlásil rozsudek, kterým zamítl žalobu.

V. Posouzení věci krajským soudem

8. Krajský soud věcně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobu shledal nedůvodnou.
9. Ze správního spisu krajský soud konstatuje, že žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR dne 22. 8. 2019. Žalobkyně je kazašské národnosti, vyznává islám a nemá žádné politické přesvědčení, ani není členkou žádné politické strany nebo skupiny. Z Kazachstánu cestovala letecky do Kyjeva a pak dále do Prahy na české turistické vízum. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že v květnu 2019 jela s kamarádkou do Astany za zábavou. Shodou okolností se ale ocitly na místě, kde probíhaly nějaké demonstrace. Zadrželi je policisté na 10 dní, poté je propustili a ony jely domů. Policie je ale dál kontrolovala, musely chodit na stanici a podepisovat se tam, což se jim nelíbilo. Dalším důvodem je, že původně žila v městě Arys, tam ale došlo k výbuchu a byla tam radiace, nedalo se tam žít.
10. Během pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně zopakovala, že 1. 5. 2019 byla zatčena v souvislosti s demonstrací, která se konala v Astaně. Žalobkyně se přitom žádné demonstrace neúčastnila, byla jen na procházce s kamarádkou. Policie ji zadržovala 10 dní, poté byla žalobkyně propuštěna. Následně obdržela celkem 3 předvolání na policii, na první obsílku nereagovala, na další již ano a v průběhu července se dvakrát dostavila na policii. Policisté se jí vyptávali na to, co dělá, kde pracuje, zda cestuje, s kým se stýká atd. Důvod výsledků policisté žalobkyni nesdělili, žalobkyně ani nebyla z ničeho obviněna. K výbuchu ve městě Arys žalobkyně upřesnila, že se jednalo o výbuch muničního skladu, k němuž došlo dne 24. 6. Celé město poté bylo evakuováno, po uklidnění situace se ale obyvatelé do města vrátili, učinila tak i žalobkyně s jejími bratry. Na začátku července jí paní S. nabídla, že může bydlet u ní.
11. K dotazu, kdy a proč se rozhodla opustit Kazachstán, žalobkyně uvedla, že po výbuchu v Aysu a poté, co byla (spolu s paní S.) kontrolována policií v Astaně. V průběhu

pohovoru svou odpověď dále upřesnila tak, že důvodem k opuštění vlasti pro ni byly „problémy z demonstrace“, na které byla zadržena. Na dotaz, čeho konkrétně se obává v případě návratu do vlasti, žalobkyně odpověděla, že má strach, že ji policie znovu vyzve k výslechu a obviní z něčeho, co neudělala.

12. Mezinárodní ochranu lze poskytnout buď ve formě azylu, nebo doplňkové ochrany. Důvody pro poskytnutí první ze zmíněných forem mezinárodní ochrany jsou stanoveny především v § 12 zákona o azylu, podle nějž se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
 - a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
13. Krajský soud je stejně jako žalovaný toho názoru, že žalobkyní uváděné skutečnosti neumožňují učinit závěr, že byla v zemi svého původu pronásledována pro uplatňování politických práv a svobod, případně že jí zde pronásledování pro zastávání určitých politických názorů v budoucnu hrozí.
14. Soud v obecné rovině přisvědčuje argumentaci žalobkyně, že i v případě, kdy žadatel o mezinárodní ochranu určité politické názory nezastává, ale původce pronásledování mu je přičítá, je namístě učinit závěr o jeho pronásledování z azylově relevantních důvodů. Skutečnost, že žalobkyně byla zadržena policií v souvislosti s konáním demonstrace, které se ani neměla v úmyslu se zúčastnit, tedy sama o sobě neznamená, že by žalobkyně nemohla být pronásledována z důvodů uvedených v § 12 písm. a) a b) zákona o azylu.
15. Podstatné pro posouzení nynější věci je ovšem jiné hledisko. A to že potíže, kterým žalobkyně čelila v důsledku zatčení policií dne 1. 5. 2019, nedosáhly takové intenzity, aby je bylo možné považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, či tzv. kvalifikační směrnice [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přpracované znění)].
16. Podle čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice je pronásledováním jednání, které je „a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písm. a).“ Žalobkyní popisované potíže spočívající v tom, že byla zatčena v souvislosti s konáním demonstrace, v jejíž blízkosti se shodou okolností nacházela, následně byla 10 dní zadržována, a poté byla několikrát předvolána policií k výslechu, nelze považovat za jednání, které by dosáhlo takové intenzity. K opravdu vážnému porušení základních lidských práv žalobkyně (např. jejím uvězněním, mučením atd.) ze strany kazašských státních orgánů nedošlo.
17. Stejně tak nelze v žalobkyní popisovaných potížích spatřovat skutečnosti, které by založily odůvodněný strach žalobkyně z pronásledování. Posuzování odůvodněnosti

strachu z pronásledování má prospektivní povahu, je tedy třeba zkoumat potencialitu pronásledování v budoucnu, po případném návratu žadatele o mezinárodní ochranu do země původu. Při tom je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82, ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010 – 112, a ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016 – 87).

18. Krajský soud při tomto hodnocení vycházel také z podkladů opatřených žalovaným, které dokumentují v obecné rovině politickou, občanskou a lidskoprávní situaci v Kazachstánu. Jedná se především o zprávu MZV Spojených států amerických o dodržování lidských práv v roce 2018, která zmiňuje jako hlavní problémy země v oblasti dodržování lidských práv mučení, existenci politických vězňů, cenzuru, omezení svobody vyznání, či zásahy do práva shromažďovacího a do svobody sdružování. Pokud jde o politické vězně, citovaná zpráva zmiňuje, že nadace Open Dialog Foundation vedla seznam přibližně 24 osob, které považovala za zadržené či uvězněné na základě politicky motivovaných obvinění. Patřil mezi ně např. aktivista angažující se v oblasti pozemkového zákoníku Maks Bokajev, osoby spjaté s opoziční skupinou Demokratická volba Kazachstánu vedenou Muchtarem Abljazovem a další osoby, které jsou s Abljazovem spojovány.
19. Z uvedené zprávy tedy vyplývá, že kazašské státní orgány někdy používají i velmi represivní opatření (včetně věznění osob na základě politicky motivovaných obvinění), ale nezdá se, že by tak činily v masovém měřítku. Spíše takto postupují ve vztahu k relativně omezenému okruhu kazašských občanů, typicky k politickým aktivistům, osobám spjatým s opozicí apod. Žalobkyně ale není ani politickou aktivistkou, ani osobou jakkoliv spjatou s opozicí, pouze se jednou, víceméně náhodně, nacházela na místě, kde se zrovna konala demonstrace. V důsledku toho byla zatčena, poté 10 dní zadržována a následně několikrát vyslýchána policií. Ale ani tehdy nebyla nakonec obviněna či jakkoliv jinak dále perzekuována. Krajský soud proto nepovažuje za přiměřeně pravděpodobné, že by žalobkyně po svém případném návratu do Kazachstánu čelila pronásledování pro zastávání politických názorů.
20. Žalobkyně jako další důvod odchodu z Kazachstánu uvedla, že původně žila v městě Arys, v němž došlo k výbuchu muničního skladu. Tuto skutečnost ale nelze považovat za azylově relevantní důvod pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Sama žalobkyně navíc dodala, že město bylo sice nejprve evakuováno, po uklidnění situace se ale jeho obyvatelé mohli vrátit do svých domovů, což učinila i žalobkyně.
21. K úvahám žalovaného o nevěrohodnosti azylového příběhu žalobkyně krajský soud konstatuje, že tyto úvahy (založené zejména na poukazu na údajné rozpory mezi výpovědí žalobkyně a výpovědí paní S.), nemají oporu v podkladech shromážděných žalovaným. Součástí správního spisu totiž není protokol o výpovědi paní Shakenové. Nejedná se však o vadu, která by měla za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí. Úvahy žalovaného o nevěrohodnosti azylového příběhu žalobkyně totiž nejsou nosnými důvody posuzovaného rozhodnutí. Jak je přitom patrné z výše uvedeného, soud neshledal, že by žalobkyně byla pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, respektive že by měla odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, byť plně vycházel z tvrzení žalobkyně.
22. Důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 zákona o azylu nebyly v řízení zjištěny, ani

nebyly žalobkyní uplatňovány.

23. Žalobkyně se dále dovolává udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Poukazuje přitom na obdobné důvody, jako ve vztahu k právu na azyl.
24. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
25. Za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se považuje
- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
 - d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
26. Nutno dodat, že při posuzování, zda žadateli hrozí vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu, se používá tzv. test „reálného nebezpečí“. Standard používaný při tomto testu je pak vůči žadateli o mezinárodní ochranu přísnější než standard aplikovaný při testu „přiměřené pravděpodobnosti“; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82).
27. Krajský soud připomíná, že nepovažuje za přiměřeně pravděpodobné, že by žalobkyni po případném návratu do Kazachstánu hrozilo politicky motivované obvinění či jiná forma pronásledování. Tím spíše nemůže být v tomto případě naplněn ani standard používaný při testu „reálného nebezpečí“. Soud tedy neshledal, že by žalobkyni hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy.
28. Žalovaný nezjistil ani skutečnosti odůvodňující udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu; ostatně žalobkyně se takových skutečností ani nedovolávala a z obsahu správního spisu je nezjistil ani krajský soud. Proto i rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu je třeba považovat za zákonné.
29. Pokud jde o námitky žalobkyně směřující k porušení procesních ustanovení správního řádu, krajský soud shledal tyto námitky neopodstatněnými. Žalovaný shromáždil podklady pro vydání rozhodnutí v rozsahu dostatečném pro jeho rozhodnutí; z těchto podkladů pak vyplývá stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jednotlivé shromážděné podklady pak správní orgán důkazně vyhodnotil, přičemž výsledky tohoto hodnocení přesvědčivě a srozumitelně popsal v odůvodnění rozhodnutí, vše v kontextu s výpovědí a argumenty žalobkyně. Srozumitelně a přesvědčivým způsobem pak uvedl úvahy, které jej vedly k vydání negativního rozhodnutí.

VI. Závěr a náklady řízení

30. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobkyní jsou

nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.

31. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 29. září 2021

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce